

[Declamatio amatoria - suite]

Auteur : Foucault, Michel

Présentation de la fiche

Coteb023_f0969

SourceBoite_023-26-chem | Démosthène et [... ?]

LangueFrançais

TypeFicheLecture

RelationNumérisation d'un manuscrit original consultable à la BnF, département des Manuscrits, cote NAF 28730

Références éditoriales

Éditeuréquipe FFL (projet ANR *Fiches de lecture de Michel Foucault*) ; projet EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle).

Droits

- Image : Avec l'autorisation des ayants droit de Michel Foucault. Tous droits réservés pour la réutilisation des images.
- Notice : équipe FFL ; projet EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle). Licence Creative Commons Attribution – Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR).

Notice créée par [équipe FFL](#) Notice créée le 19/03/2021 Dernière modification le 23/04/2021

DECLAMATIO A MATORIA.

743

- πρὸς ἡδονὴν, ἔξαπατηθῆναι καλὸν, ποιῆσαι, ἀλλὰ πρὸς ἀρετὴν, εὐδαιμονῆσαι χρήσιμον.
32. Πολλὰ δὲ ἔχω ἔτι περὶ σοῦ διελθεῖν, αὐτοῦ καταλύσειν μοι δοκῶ τὸν ἐπαίνον, δεδιώκει μὴ καθ' ὑπερβολὴν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ὑπέρ σοῦ διαλέγεσθαι δόξιν. τοσοῦτο γάρ, ὃς ἔσυκεν, ἢ τῶν λόγων δύναμις ἔλαττον ἔχει τῆς ὄψεως, ὡς τοῖς μὲν δράτοις οὐδεὶς ἀπιστεῖν ἀξιοῦ, τοὺς δὲ τούτων ἐπαίνους οὐδὲν ἐν ἐλεπιπονίᾳ ἀληθεῖς εἶναι νομίζουσιν. (34) Παυσάμενος οὖν περὶ τούτων, ἡδὸν πειράσματα σοι συμβούλευεν ἔξ ὧν 20 ἀντιμούτερον ἔτι τὸν σαυτοῦ βίον κατατίθαις. Βουλούμην δὲ ἂν τοὺς μὴ πάρεργον ποιήσασθαι τὸ προσέχειν τὸν νοῦν τοὺς μέλλουσι δράστεσθαι, μηδὲν ὑπόλαμβάνειν τοῦθ', ὃς ἡδὸν τούτοις κέχρημαι τοῖς λόγοις οὐ 25 τῆς ὀφελείας ἔνεκεν ἀλλ' ἐπιδείξεως ἐπιθυμῶν, ἵνα μήτε διαμάρτητης τῆς ἀληθείας, μήτ' ἀντὶ τῶν βελτίστων τὰ τυχόνθ' ἐλόμενος χειρὸν περὶ σαυτοῦ βούλεύσῃ. (35) Καὶ γάρ τοις μὲν ἀφανῆ καὶ ταπεινῆς τὴν φύσιν ἔχουσιν οὐδὲν διατίθεται, παρ' ὅλον τὸν βίον τῆς ἐκπούτων ἀγνωσίας 1412σιν, τοῖς δὲ ὕπερ σὲ πειράλεπτοις γεγενημένοις καὶ τὸ παραμελῆσαί τίνος τῶν καλλίστων αἰσχύνην φέρει. "Ετιδὲ οἱ μὲν ἐπὶ τῶν ἀλλοι λόγων φευσθέντες, καθ' ἔνδος μόνου πράγματος οὐ τὰ κράτιστ' ἔγνωσαν, οἱ δὲ τῆς τῶν ἐπιτηδευμάτων συμβούλιες διαμαρτόντες ἢ καταφρονήσαντες, παρ' ὅλον τὸν βίον τῆς ἐκπούτων ἀγνωσίας ὑπομνήματ' ἔχουσιν.
33. Τούτων μὲν οὐδὲν δεῖ σε παθεῖν, σκοπεῖσθαι δὲ τί τῶν ἀνθρωπίων μεγίστην δύναμιν ἔχει, καὶ τίνος καλῶν μὲν ἀποβάντος πλεῖστον ἀντιτίθαιεν, διαφθαρέντος δὲ μέγιστον ἀντιτίθαιεν παρὰ τὸν βίον, οὐ γάρ ἀδηλον διτι τούτου καὶ μάλιστ' ἐπιμέλειαν ποιητέον, δι μεγίστην δυστήν εἶρ' ἐνάπερον * ἐνεργάζεσθαι πέφυτον. (36) Τὴν μὲν τοίνυν διάνοιαν ἐν ἀνθρώποις * διπάντων εὑρήσουμεν ταύτην δὲ φιλοσόφων μόνην παιδεῦσαί τε δρθῶς καὶ γυμνάσαι δυναμένην. ηδὸν οἴσμαί σε δεῖν μετασχεῖν, καὶ μὴ κατοκνῆσαι μηδὲ φυγεῖν τὰς ἐνούσias ἐν αὐτῇ πραγματείας, ἐνθυμούμενον διτι διὰ μὲν ἀργίας καὶ διάθυμίας καὶ τὰ παντελῶς ἐπιπολῆς δυσχείρωτ' ἐστί, διὰ δὲ καρτερίας καὶ φιλοπονίας οὐδὲν τῶν δύντων ἀγαθῶν ἀνάλατων πέφυκε, (38) καὶ διότι πάντων ἀλογώτατον ἐστι πρὸς μὲν χρηματισμὸν καὶ δύμῳ καὶ τὸ τοιαῦτα φιλοτίμως ἔχειν καὶ πόλλας ὑπομένεν κακοπαθείας, ἀ πάντα θνήτος ἐστί καὶ τῇ διανοίᾳ δουλεύειν εἴσθε, τὴν δὲ ἐπιστατοῦσαν μὲν τῶν ἀλλοι, συνδιατελούσαν δὲ τοῖς 25 φύσισι πλήν τοῖς ἐν ἀνθραγαθίᾳ διαφέρουσιν. (39) Καίτοι καλὸν μὲν καὶ διὰ τύχην ἐν τοῖς σπουδαιοτάτοις θαυμάζεσθαι, πολὺ δὲ καλλίστον διὰ τὴν ἐπιμέλειαν τὴν αὐτοῦ μηδενὸς τῶν ἐνδέξιων ἀμοιρὸν γενέσθαι. τῆς μὲν γάρ ἐνίστε καὶ τοῖς φύσισι μετασχεῖν συνέβη, τῆς δὲ οὐκ ἐστιν ἀλλοις μετουσία πλήν τοῖς ἐν ἀνθραγαθίᾳ διαφέρουσιν. (40) Ἀλλὰ μὴν περὶ γε τῆς φιλοσοφίας ἀκριβῶς μὲν ἔκαστα διελθεῖν ἥγοῦμαι τὸν μέλλοντα γρόνον ἥμιν ἐπιτηδειο-
- BnF
MSS
- tuam fecisse non ad volupatem, ut formosus seducereris, sed ad virtutem, ut utilis eses ad beatitudinem.
33. Quanquam autem multo plura de te commemorare possem; hic mihi finiendam esse puto laudationem. vereor enim, ne mea tui prædicatio naturæ humanae limites exceedere videatur. nam usque adeo dicendi vis ab aspectu vincitur, ut his, quæ sub sensum oculorum cadunt, fidem esse abrogandam nemo putet, eorundem vero laudes, etiam iusto minores, non esse veras opinentur. (34) Jam igitur omissois his, ea tibi præcipere conabor, per qua vitam tuam honoratiorem efficias. Te vero velim ea, quæ dicentur, non obiter animadvertere, neque existimare, me ostendandi potius ingenii quam juvandi studio his verbis esse usum, ut nec a veritate aberres nec pro optimis obvia quæque amplexus pejus tibi consulas. (35) Etenim quorum obscura et humili natura est, hos nec si quid non recte fecerint objurgamus, at quorum laus, ut tua, in illustri loco sita est, his honestissimarum rerum vel neglexisse aliquid, probro datur. Præterea qui in aliis orationibus judicandis falluntur, una tantum de re non optime statuunt, qui vero consilia de vita officiis non recte accipiunt aut contemnunt, erroris sui per omnem secum ætatem monumenta circumferunt.
36. A quibus omnibus te alienum esse decet, ac perspicere, quid maximam in rebus humanis vim obtineat, et quo recte feliciterque constituto maximos in vita fructus percipiamus, quo item depravato in acerbissimas calamitates incidamus per totam vitam. neque enim obscurum est ejus rei curam vel in primis esse suscipiendam, quæ plurimum in utramque partem momenti et virium habet. (37) Mentem autem humanarum rerum omnium esse moderatricem reperiemus, quam sola philosophia et recte erudire et exercere possit. Ejus ergo te non expertem esse oportere censeo, aut ab ea sectanda laboribus, quibus ea paranda est, cunctari vel deterri, cogitandum potius per ignavia et sordidam etiam facillima quæque non posse comprehendendi, tolerantia autem et industria nihil in rerum natura esse honorum quin comparetur, (38) atque omnium esse absurdissimum, parandarum opum augendique roboris et rerum similium ardore cupiditate propterque multis ærumnas perpeti, quæ omnia mortalia sunt mentique servire consueverunt, non autem querere ut, quæ cetera gubernat, quæ præditos nunquam deserit, quæ totius vita dux est, excolatur. (39) Praclarum sane etiam propter fortunæ beneficium præstantiae causa esse admirationi, sed multo præclarius est suapte industria quicquid eximium sit esse assecutum. nam illa etiam improbis non raro sese offerit, haec vero nemini adest nisi virtute præstantissimo. (40) Ac de philosophia quidem disserendi accuratius futuro tempore nobis occasiones opportuniores dabuntur, opinor, sed

